

Дубініна М. В.

д.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту,
Миколаївський національний аграрний університет

Ксьонжик І. В.

д.е.н., доцент, заступник декана з наукової роботи ОФФ,
Миколаївський національний аграрний університет

Пісоченко Т. С.

асистент кафедри обліку і аудиту,
Миколаївський національний аграрний університет

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ЯК ОДНА ЗІ СКЛАДОВИХ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОГО КОНТРОЛЮ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ

Розвиток та зміцнення зовнішніх зв'язків в умовах ринкової економіки можливі лише за умови отримання прозорої, повної та правдивої інформації про фінансовий стан підприємства і результати його діяльності всіма суб'єктами господарювання. Дана інформація є підґрунтям своєчасного прийняття економічно обґрунтованих управлінських рішень. Якісне інформаційне забезпечення сприяє своєчасному реагуванню на зміну внутрішнього та зовнішнього економічного середовища та надає можливість виявляти і оцінювати сильні та слабкі сторони діяльності підприємств, ефективно використовувати наявні ресурси і можливості.

Основним джерелом інформації про діяльність підприємств є дані бухгалтерського обліку та складена на їх основі фінансова, податкова, статистична та інші види звітності. Тому, забезпечення достовірності даних бухгалтерського обліку та їх відображення у фінансовій звітності аграрних підприємств можливе лише за рахунок систематичного контролю облікових процесів. Основним інструментом здійснення такого контролю є інвентаризація. На сьогодні, залишаються не визначеними низка питань щодо безпосереднього застосування та проведення інвентаризації у аграрних підприємствах і такими, що потребують подальших досліджень.

Вивченням даної теми займалися такі вітчизняні науковці, як С. В. Бардаш, М. Т. Білуха, Ф. Ф. Бутинець, Н. І. Дорош, Є. В. Калюга, М. Ф. Огійчук та інші. Але, низка питань, пов'язаних із проблематичністю проведення інвентаризації потребує подальшого розгляду та деталізації.

Інвентаризація передбачає здійснення перевірки і документальне підтвердження наявності, стану, оцінки активів та зобов'язань (майна, вкладень підприємства в статутні капітали інших підприємств, розрахунків з дебіторами та кредиторами) підприємства.

Таким чином, об'єктом інвентаризації є сукупність однорідних елементів об'єктів майна та зобов'язань підприємства за своїм призначенням та економічним змістом. Суб'єктами інвентаризації є носії прав та обов'язків, що представлені державними інститутами, структурами та підрозділами, що відповідно до законодавства мають право контролювати діяльність, а також власники та працівники

підприємства [2].

Інвентаризацію на сільськогосподарських підприємствах здійснюють з урахуванням принципів, які базуються на основі вимог, завдяки яким процес набуває цілеспрямованого та організованого характеру.

Левкович О. А. зазначає, що для удосконалення порядку проведення інвентаризації необхідно дотримуватись наступних принципів: раптовості, своєчасності, співставленості, точності, плановості, безперервності, об'єктивності, обов'язковості, повноти охоплення об'єктів, гласності, оперативності, ефективності, економічності, доцільності юридичного значення та оцінки результатів, матеріальної відповідальності [7].

Основними шляхами вдосконалення процесу інвентаризації є:

- для забезпечення більшої ефективності та об'єктивності проведення інвентаризацій склад комісій кожного разу або через певний час слід оновлювати;
- для зменшення трудомісткого процесу заповнення документів необхідно ввести проміжний документ, тобто інвентаризаційний ярлик за кожним видом запасів;
- важливим питанням удосконалення інвентаризацій є розробка мережного графіка проведення інвентаризації об'єктів з урахуванням особливостей і структури підприємства.

Добре сплановані цілі і засоби у добре сформованих структурах, за умови ефективної системи мотивування, можуть призводити до розширення обмеження сфери й інтенсивності інвентаризації, як засобу контролю. Створення правильно функціонуючого інформаційного зв'язку, який забезпечує всі процеси інвентаризації, між запланованими цілями і досягнутими результатами, є тим важливим завданням, чим більш складнішою є організація та технологія проведення інвентаризації.

Література:

1. Білуха М. Т. Курс аудиту: підруч., 2-ге вид., перероб. – К.: Вища шк.: т-во «Знання», КОО, 2005. – 103 с.
2. Дорош Н. І. Аудит: методологія і організація: підручник / Н.І. Дорош. – Житомир: ЖІТІ, 2012. – С. 218-248.
3. Калюга Є. В. Фінансово-господарський контроль у системі управління: моногр. / Є. В. Калюга. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.
4. Огійчук М. Ф. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підруч., вид. 3-є доп. і перероб. / М. Ф. Огійчук. – К.: Вища освіта, 2010. – 746 с.
5. Бухгалтерський облік на сільськогосподарських підприємствах: підруч. – 2-ге вид., перероб. і допов. / за ред. М. Ф. Огійчука, В. Я. Плаксієнко, Л. Г. Панченко та ін. – К.: Вища школа, 2003. – 800 с.
6. Бадах Л. П. Етапи проведення інвентаризації / Л. П. Бадах // Матеріали наук. конференції молодих вчених, аспірантів і студентів. «Наукові здобутки молоді – вирішенню проблем харчування людства у XXI столітті», ч. 4. – 2013. – 15-16 квітня. – С. 53-55.
7. Левкович О. А. Бухгалтерський учет: пособ. / О. А. Левкович, И. Н. Бурцева. – 5-е изд., перераб. и доп. – Минск: Амалфея, 2007. – 800 с.